

Hlásit se to musí. Anebo ne?

Evropský soudní dvůr rozhodne, jestli české společnosti živící se zakládáním ready-made firem musejí uchovávat údaje svých klientů

Václav Drchal
drchal@mf.cz

Až k Soudnímu dvoru Evropské unie dospěl spor společnosti Corporate Companies a ministerstva financí. Corporate Companies se specializuje na zakládání a prodej tzv. ready-made firem a ve sporu se hraje o to, jak na obchodníky s předzaloženými firmami dopadá evropská směrnice namířená proti praní špinavých peněz a financování terorismu. Konkrétně jde o to, jestli podobné společnosti musejí s klienty, kteří si firmy koupili, sepisovat identifikační doložky a ministerstvu tyto údaje na požádání poskytnout.

Vypadá to na první pohled jasně: špinavé peníze se perou, teror existuje, řetězce ready-made firem (odhady publikované v posledních letech se shodují, že až čtvrtina českých firem byla založena jako „ready-made“) k zastírání peněz potenciálně sloužit mohou, a pokud by Corporate Companies u soudního dvora uspěla, mělo by ministerstvo v budoucnu smůlu.

Jenže na druhé straně platí, že založení firmy je u nás vcelku traumatisující záležitostí, a leckdo si ji proto - bez jakýchkoli pokoutních úmyslů - radší koupí už hotovou. Způsob, jakým si ministerstvo dotyčnou eurosměrnici, respektive stejnomynný český zákon vykládá, ovšem podle jednatele Corporate Companies Michala Zuzy rychlé a snadné získání firmy v praxi ztěžuje.

Například tím, že de facto vylučuje jednu docela příjemnou vymoženosť: pořídit si firmu výhradně prostřednictvím internetu. Obchodníci s ready-made firmami musejí totiž své klienty - kvůli hrozící ministeršké kontrole - identifikovat takříkajíc

IBC Realinvest Beta spol. s.r.o.	IBC Realinvest Delta, s.r.o.	Irida, s.r.o.
IC: 49549120	IC: 61583008	IC: 26559332
Krsák	KPFI Development s.r.o.	Ján Kurinec
13220	IC: 01444654	IC: 43527
an, s.r.o.	LIMA, s.r.o.	LYMASS s.r.o.
059	IC: 60753943	IC: 24714399
MKV, s.r.o.	IC: 46886141	MEDIA DATA, a.s.
IC: 24768561		

Děláme to pro sebe. Corporate Companies argumentuje tím, že firmy hromadně zakládávají primárně pro sebe. Až pak je prodává.

fyzicky a opsat si údaje z jejich občanských průkazů.

A to je podle Zuzy krok zpět. „Ready-made společnost slouží k ušetření času a nákladů, ale určitě ne ke skrývání osob, ty jsou vždy vidět ve veřejných rejstříkcích. Navíc povinnost hlásit podezřelé obchody platí pro všechny,“ říká.

Jde o princip

Finanční analytický úřad ministerstva financí (FAÚ) zahájil kontrolu v Corporate Companies v srpnu 2015. Táhla se devět měsíců a pro Corporate Companies dopadla bez větších problémů. Společnost nakonec poskytla všechny požadované podklady, a vyhnula se dokonce i původně (v rozporu se zákonem) uložené padělati-tisícové pokutě za odeprení součinnosti. Jinak řečeno, ve sporu dnes už jdejen o to nejdůležitější: o princip.

Městský soud v Praze dal loni v květnu za pravdu ministerstvu: společnosti zabývající se prodejem ready-made firem podle něj pod dotyčný zákon spadají,

a FAÚ v nich tudíž může provádět kontroly dle libosti a žádat identifikaci klientů. Corporate Companies ale podala stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu a tady už výsledek zdaleka tak jednoznačný není. Nejvyšší správní soud sice míní, že se na podobné podnikání zákon proti praní špinavých peněz spíš vztahuje, ovšem byl si v tom tak nejistý, že o autoritativní odpověď požádal Soudní dvůr Evropské unie.

Argument, který tak znejistil Nejvyšší správní soud, je krásně absurdní; tak ale na druhé straně zní i sama definice evropského práva. Jde o to, že eurosměrnice proti praní špinavých peněz dopadá na každého, „kdo poskytuje jiné osobě služby spočívající v zakládání právnických osob“, ovšem Corporate Companies - nehledě na to, že jí prodej předpřipravených firem živí - tvrdí, že firmy zakládá v první fázi sama na sebe, navíc za své peníze a na kupce je převádí až druhotně.

Kdo s koho

Zástupce ředitele FAÚ Jiří Tvrdý si prohru nepřipouští. Soudní dvůr by podle něj v takovém případě musel rozhodnout v rozporu se zmíněnou eurosměrnicí i doporučením mezinárodního Finančního akčního výboru (FATF) a „zřejmě celá EU by se poté stala z pohledu FATF, nespolupracující jurisdikcí“. Zuza naopak předložení otázky soudnímu dvoru považuje za satisfakci: „Ministerstvo tvrdilo, že jde o jasnonařízenost, kterou musí pochopit i malé dítě; avšak nyní ji bude řešit evropský soudní dvůr, takže ve skutečnosti tak jasná není.“ Doufá také, že spor upřesní výklad dotyčného zákona, který je podle něj natolik nejasně formulovaný, že „ministerstvu umožňuje, aby si ho vykládalo, jak chce“.

Eurosměrnice proti praní špinavých peněz dopadá na každého, „kdo poskytuje jiné osobě služby spočívající v zakládání právnických osob“. Ovšem Corporate Companies tvrdí, že firmy zakládá v první fázi sama na sebe, navíc za své peníze a na kupce je převádí až druhotně.

Na rozsudek si budeme muset minimálně několik měsíců počkat. Bude důležitý. Nebude se totiž týkat jen společností zakládajících ready-made firmy, ale také advokátů, notářů a dalších lidí z „branže“. ●